

ВПЛИВ СТРОКІВ САДІННЯ ТА РОЗМІРІВ ЖИВЦІВ НА РІСТ ОДНОРІЧНИХ ЖИВЦЕВИХ САДЖАНЦІВ ТОПОЛІ ЧОРНОЇ

Я.Д. Фучило, доктор сільськогосподарських наук,

О.О. Бордусь, аспірант,*

О.Ю. Кукош, аспірант¹,

Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків

НААН України, м. Київ, Україна

Тополя – найбільш швидкозростаюча деревна порода помірного клімату. Її здавна вирощують у насадженнях різного призначення, особливо для прискореного отримання деревної сировини.

Метою проведених досліджень було визначення придатності чотирьох сортів тополі євроамериканської для створення енергетичних плантацій і захисних лісосмуг в умовах Правобережного Лісостепу та удосконалення технології вирощування їх садивного матеріалу.

Дослідження виконували у ДПДГ «Саливінківське» (с. Ксаверівка Друга Васильківського району, Київської області). Грунт дослідного поля – чорноземно-лучний. Були використані здерев'янілі живці чотирьох культиварів: 'Dorskamp' (P. x euramericana (Dode) Guiniercv. 'dorskamp'), 'Robusta' (P. x euramericana (Dode) Guiniercv. 'robusta'), 'I-45/51' (P. x euramericana (Dode) Guiniercv. 'I-45/51') і тополі Торопогрицького. Однорічні здерев'янілі живці завдовжки 20, 25 та 30 см висаджували у кінці листопада 2018 року та у другій декаді квітня 2019 року. Схема садіння: 130 см x 50 см. Протягом вегетаційного періоду у насадженні було проведено 4 ручних доглядів за ґрунтом з видаленням бур'янів і розпушуванням ґрунту. Восени, після припинення росту живцевих саджанців, за традиційними методиками, було проведено визначення відсотка укоріненості живців та висоти рослин (табл. 1 та 2).

Як видно з даних, наведених у табл. 1, у сорту 'Dorskamp' укоріненість живців зростає із збільшенням довжини живців від 63,9 до 96,7% за осіннього садіння та від 82,0 до 88,5% за висаджування навесні.

* Науковий керівник – доктор сільськогосподарських наук Я.Д. Фучило

¹ Науковий керівник – кандидат сільськогосподарських наук М.Я.Гументик

1. Укоріненість живців тополі за різної довжини живців та строків садіння, %

Культивар	Сезон і місяць садіння	Довжина живців, см		
		20	25	30
'Dorskamp'	осінь	63,9±6,20	85,2±4,58	96,7±2,30
	весна	82,0±4,96	86,9±4,36	88,5±4,11
'Robusta'	осінь	82,0±4,96	78,7±5,29	96,7±2,30
	весна	67,2±6,06	78,7±5,29	65,6±6,13
'I-45/51'	осінь	78,7±5,29	88,5±4,11	93,4±3,20
	весна	82,0±4,96	96,7±2,30	75,4±5,56
Тополя Торопогрицького	весна, IV	77,0±5,43	63,9±6,20	80,3±5,13
	весна, V	-	58,1±7,61	-

У переважній більшості варіантів досліду найбільші показники укорінення живців мали найдовші живці (30 см) та живці довжиною 25 см. Найменше рослин (58,1%) збереглося на варіанті з пізньовесняним садінням тополі Торопогрицького. Також у них була найменша середня висота – 81,0 см (табл. 2).

2. Середня висота однорічних живцевих саджанців тополі за різної довжини живців та строків садіння, см

Культивар	Сезон і місяць садіння	Довжина живців, см		
		20	25	30
'Dorskamp'	осінь, XI	157,3±8,20	192,7±5,95	199,7±5,30
	весна, IV	176,0±7,12	192,8±8,54	201,6±5,83
'Robusta'	осінь, XI	179,1±4,80	187,6±4,66	174,2±5,94
	весна, IV	144,8±6,03	143,3±5,57	134,4±8,37
'I-45/51'	осінь, XI	163,7±4,34	151,2±5,47	144,2±4,84
	весна, IV	139,6±4,85	138,3±4,56	125,0±6,48
Тополя Торопогрицького	весна, IV	198,0±10,49	166,7±9,00	184,2±7,13
	весна, V		81,0±8,13	

У сорту 'Dorskamp' висота саджанців зростає із збільшенням розмірів живців і більшою вона є за осіннього садіння, а у решти варіантів не спостерігається тісної залежності між розмірами живців і висотою живцевих саджанців, а більшими їхні висоти виявилися за весняного садіння.